

Projekt Hembygd 2.0 – hitta berättelsen



Vad ska projektet göra?

Vi vill utveckla en projektmetod: metodik och verktyg för lokalsamhällets föreningar, kommuner, kulturhus, skolor m.fl. som vill arbeta kreativt och gränsöverskridande med film och kulturarv.

Projektmetoden som utvecklas ska använda filmberättande som utgångspunkt för ett gemensamt lärande, letande och sökande och bjuda in till nya möten, som leder till ny kunskap, väcker intresse för närmiljön och ökar förståelsen och acceptansen i samhället.

Vad är syftet?

Att skapa delaktighet och främja demokratin genom att stärka och utveckla invånarnas förmåga att kommunicera och relatera till sin närmiljö. Hembygd 2.0 = Folkbildning 2.0.

Vad är projektets mål?

En resurssmart projektmetod för att arbeta pedagogiskt med film, kulturarv och generationsmöten. En metod som kan användas fritt av föreningar, skolor, kommuner, kulturhus m.fl. och som möjliggör för filmpedagoger att jobba gränsöverskridande och helhetligt mot alla grupper i samhället (och inte bara genom Skapande skola). Metoden ska förankras och spridas genom befintliga kulturaktörer (som medverkar i projektet) och göras tillgänglig tillsammans med handledningsmaterial och hjälpmedel via projektets hemsida.

Hur ska det genomföras?

Projektet kommer att pågå i två år och genomföras i tre etapper mellan 2018-02-01 - 2020-01-31. Vi söker medel för att forma och etablera en metod som tar utgångspunkt i pågående forskning inom visuell pedagogik och vi önskar inom ramen för projektet testa metoden i två till tre pilotprojekt för att kunna utvärdera och förfinas den. Metoden utvecklas i dialog med offentliga och ideella aktörer inom film, kulturarv och kultur samt skola och formas efter de behov förutsättningar som existerar. I den avslutande etappen kommer vi att sammanställa

resultat, formge och trycka handledningsmaterial och även erbjuda filmpedagoger en kortare utbildning/införing i metoden. Pilotprojekten kommer att resultera i en massa film och många människor kommer vara involverade så projektet redovisas med en Filmvisnings och seminariedag. Se under rubriken Projektplan.

Kostnad och Finansiering

Projektet beräknas kosta 480 000 kr, medel som vi till största del söker från Västra Götalandsregionen. Öckerö kommun, som ingår bland pilotprojekten, söker egna medel och går in med 50 000. Projektbudget utgörs till största del av lönekostnader för projektledare och filmpedagoger i projekten. Se bifogad Kostnadskalkyl.

Medverkande

Bohusläns hembygdsförbund, Bohusläns museum, föreningsarkiven i Västra Götaland (Skaraborg, Bohuslän och Älvsborgs arkiv), Västarvet med Prisma Västra Götaland, Innovatum, Kultur i Väst (Film, Bibliotek), Göteborgs universitet genom Akademin Valand och Forum för Visuell pedagogik samt institutionen för kulturvetenskaper, Barnfilmskolan och filmpedagoger i anknytning till Kulturkatalogen, Kultur och föreningssamordnare i kommunerna (Öckerö kommun), Kulturhus och Folkets Hus (Kulturhuset Vingen), kulturarvsorganisationer m.fl. kulturreсурser i Västra Götaland, kulturarvsföreningar (Hamburgsunds Bildarkiv, Björlanda-Torslanda hembygdsförening m.fl.)

Projektets bakgrund

Hur vi relaterar till vår närmiljö är grundläggande för hur vi sedan förmår engagera oss i de beslut som fattas kring användningen och formandet av denna. Vi flyttar in och ut och får flera och nya hembygder och relaterar mer till en global medieindustri och dess syn på planeten än till platsen där vi bor. Men för att kunna relatera, känna delaktighet och ingå i en demokratisk grundenheter behöver vi också kunna relatera till närmiljön, dess olika funktioner och dess historik. Berättelser, små som stora, offentliga som högst privata, är viktiga för att kunna relatera och förstå. Berättelser är ofta nyckeln till gemenskap, samhörighet och samförstånd. Frågor som väcks är bl.a. Varför ser en plats ut som den gör? Vad fanns där förut? Varför förändrades platsen? Vilka personer levde där? Vad gjorde dom? Vad känner jag för platsen? Vilka är mina favoritplatser? Varför? Hur vill jag påverka platsen? osv. Dessa frågeställningar kopplar också an till Europeiska landskapskonventionen som är ett fokusområde för Bohusläns hembygdsförbund och samverkan sker med bl.a. Västarvet.

Bohusläns hembygdsförbund arbetar också för att skolan i större utsträckning ska använda kulturarvsföreningarna som kunskapsresurs och föreningarnas miljöer som alternativa lärmiljöer. Hembygd 2.0 – hitta berättelsen är ett projekt som bl.a. vill arbeta med frågor om hur vi i samverkan, skola och föreningar kan mötas kring frågor om platsen, närmiljön, lokalsamhället och tillsammans skapa film och ge möjlighet till barn och unga att få stärkt mediekunskap, möjlighet att göra sin röst hörd och sin syn på sin plats på jorden, kulturarvet, göra filmerna tillgängliga för många skapas delaktighet, inkludering och möjlighet för fler att påverka synen på kulturarv.

Förstudie

Under en förstudie 2016 genomfördes en inventering av de resurser som skulle kunna samverka i ett tänkt filmprojekt kring kulturarv och generationsmöten och tänkbara föreningar och institutioner kontaktades för en eventuell medverkan i förprojekt. I två kommuner – initierades även så kallade förprojekt för att komma igång och testa idéerna direkt. Utifrån ett första möte med information om idén startade man upp ett försök till filmiskt samarbete i Torslanda och i Hamburgsund där skolan var en nyckelaktör.

Torslanda förprojekt – Bevinga berättelsen

Här provades ett projekt i regi av Kulturhuset Vingen i samarbete med Björlanda–Torslanda hembygdsförening, Torslanda bibliotek, kultursamordnare samt ett samarbete med Kulturskolan. Det resulterade i flera planeringsmöten, bl.a. för en temadag för allmänheten om projektet, en utställning om projektet i samarbete med biblioteket och en Facebook- och Instagramsida. Projekt döptes till Bevinga berättelsen och skulle genomföras i form av en serie gemensamma filmträffar i workshopform och en avslutande filmfestival. Intresse har väckts men projektet väntar fortfarande på finansiering.

Mer info på:

<https://hembygd20.wordpress.com/torslanda-forprojekt/>

<https://www.facebook.com/Bevingaberattelsen/>

Hamburgsund förprojekt – Samhället berättar 2.0

Här kontaktades skola, kultursamordnare, fritidsledare och bildarkiv och vi fick till stånd ett samarbete mellan Hamburgsunds bildarkiv och Hamburgsundsskolans 5-6 klass som under läsåret 2016-2017 fick prova ett sätt att arbeta med film och kulturarv där man samarbetade för att skapa kortfilmer till historiska informationsskyltar i samhället. Lärarna arbetade fritt efter en given ram och mot ett klart definierat mål. Eleverna tog själva initiativ till möten, research, intervjuer och filmgestaltning. Allt utifrån den kunskap som den äldre generationen kunnat förmedla genom bilder, samtal och studiebesök. Filmerna lades sedan upp bildarkivets egen YouTube-kanal, filmerna kopplades till informationsskyltarna runt om i samhället via QR-kodning och projektet avslutades med filmvisningar i Folkets Hus varav en för allmänheten i maj 2017.

Mer info på:

<https://hembygd20.wordpress.com/hamburgsund-forprojekt/>

<https://www.facebook.com/SamhalletBerattar2.0/> och

<https://www.youtube.com/watch?v=3bzL3QJyQ2Q&list=PLJOST2sPEIhm9vI2F8BS639qEKQjBHGD>

Ett levande kulturarv – utmaningar

Kulturarvsföreningar bevarar, använder och utvecklar vårt kulturarv. Digitala plattformar för dokumentation och tillgängliggörande av kulturarv är under kraftig utveckling. Den stora utmaningen är fortfarande både att få in material, få människor som bär berättelserna och kunskapen att tillgängliggöra den för fler genom att bidra med den. Annars är risken att de digitala arkiven förblir bara arkiv och inte ett levande kulturarv.

Här behövs en pedagogisk insats och med projektmetoden som utvecklas i Hembygd 2.0-hitta berättelsen tror vi att vi kan göra skillnad och möta ett reellt behov.

Samverkansplattformen Prisma Västra Götaland

Sedan 2015 är Bohusläns Hembygdsförbund en av parterna i samverkansplattformen Prisma Västra Götaland. En del i plattformsarbetet är att utveckla och driva webbplatsen prismavg.se där de samlar berättelser om industrialismen i Västra Götaland. Unga människors delaktighet ligger i fokus där Prisma Västra Götaland behöver hitta metoder för att involvera unga i berättande och förmedling av kulturarvet.

Vi har för avsikt att fortsätta detta utvecklingsarbete inom ramen för Prisma Västra Götaland för att förfina metodiken och sprida arbetet till fler platser och aktörer. Samtal har inletts med övriga parter i Prisma Västra Götaland kring hur metodiken skall integreras i ordinarie verksamhet. Vi hoppas att projektet skall hjälpa oss att möta Prismas utmaningar att få in ungas röster (berättelser, bilder, filmer). Hembygd 2.0 – hitta berättelsen ska främst utveckla en metodik för att locka fram historier och stimulera till det egna berättandet genom film och digitala berättelser. Dessa berättelser kommer att tillgängliggöras på prismavg.se och andra plattformar.

Kompetensväxling

Bohusläns hembygdsförbund är också samverkanspart i Kompetensväxling med Innovatum som huvudaktör. Kompetensväxlings syfte är främjande av kulturarvsföreningar, bl.a. genom arbete med att stärka föreningarna att nå fler besökare. Kompetensväxling har växt fram utifrån ett behov hos föreningarna att generationsväxla för att skapa kontinuitet och utveckling, medelåldern i föreningarna är hög. Nyckeln är möten, mellan människor och mellan generationer, det är då generationsväxling och kompetensväxling sker. Ett sätt att nå detta är att arbeta med projektmetoden i Hembygd 2.0 – hitta berättelsen.

Projektbeskrivning

Hembygd 2.0 – hitta berättelsen är ett projekt med målet att utveckla en metod för att arbeta generationsövergripande med film och digitalt berättande i lokalsamhället och att bygga på samverkan mellan redan befintliga resurser.

Metoden ska:

- stärka och utveckla medborgarnas IT- och mediekunskap och förmåga att kommunicera med bild/film med fokus på innehåll, budskap och bildspråk
- inspirera till ett aktivt användande av kulturarvsresurser (hembygdsföreningar, bildarkiv, museum m.fl.) för att gestalta personliga berättelser
- informera om och inspirera till användning av digitala kulturarvsplattformar (Prisma Västra Götaland, Bygdeband m.fl.) och sociala medier, för att sprida och tillgängliggöra berättelser
- till så stor del som möjligt gå att genomföra med befintliga resurser

Målet med metoden är att:

- levandegöra lokala historier och kulturarv – med film och digitala berättelser
- stimulera till möten över generationsgränser
- ger fler möjlighet att definiera kulturarv
- öka mediekunskap och kvalitetstänk kring innehåll i sociala medier
- bidra till rikare kulturliv och stärkt integration
- stärka lokalsamhällets attraktionskraft

Centralt är att alla åldrar får möjlighet att mötas genom gemensamt lärande kring film, berättarteknik och historiereseach, vilket sedan utmynnar i individuell produktion och spridning av digitala berättelser – korta personliga filmer – som tar utgångspunkt i närmiljön, historien eller individens egna upplevelser. Aktiviteterna och de filmer som produceras och sprids kan sedan utgöra incitament till ny kunskap, diskussion, nya möten, nya insikter och erbjudas som information, underhållning eller inspiration, både lokalt och globalt. Tanken är att stimulera till processer som involverar olika aspekter av lokalsamhället och där alla har möjlighet att interagera och respondera på de filmer som skapas genom offentliga visningar och andra former av offentliggörande.

I projekt Hembygd 2.0 – hitta berättelsen adresseras följande tematik:

- arkiv och Kulturarv
- informationssamhället, IT- och mediekunskap
- film som språk och pedagogisk metod
- demokratisering och integration
- dynamisk samverkan mellan samhällsresurser och stödformer
- generationsmöten vs ålderssegregation
- tillhörighet vs. alienation

Målet är att ta fram och sprida en kraftfull metod med enkla verktyg för att stimulera till att det genomförs lokala projekt där film och digitalt berättande blir ett verktyg för att överbrygga generationsklyftor, ge fler möjlighet att känna delaktighet i och definiera kulturarv, skapa ett öppnare lokalsamhälle med plats för en mångfald av idéer om hur vi tillsammans, över generationsgränser, definierar, bevarar, använder och utvecklar vårt kultur- och naturarv.

Projektet är tänkt att stimulera till samverkan mellan:

- kommun
- skola, kulturskola, fritidsgård
- bibliotek, arkiv, museer
- föreningslivet – kulturarvsföreningar, kulturföreningar
- kulturhus, Folkets Hus, bio
- turism och näringsliv
- digitala arkiv och medietjänster
- tillgänglig medieteknik: mobiltelefoner, läsplattor, gratisappar och sociala medier

Projektet utvecklar metoden tillsammans med representanter för de institutioner/grupper som är tänkta att delta. Projektet tar utgångspunkt i förstudien och de medverkandes erfarenheter av egna liknande projekt.

Metodutveckling

Projektmetoden som ska utvecklas i projektet kommer att kombinera Barnfilmskolans framtagna filmpedagogik (som baserar sig på att alla oavsett ålder och tekniska förkunskaper kan lära sig filma) med det som i USA kallas Digital Storytelling och etablerad museipedagogik. Lägg därtill en projektstruktur som baserar sig på gemensamt lärande och arbete mot ett klart definierat mål - att det som lärs ut omsätts i skapande, visas upp och komma allmänheten till del. Det handlar om att ge de aktörer (förening, skola, kommun, kulturskola, kulturhus, Folkets hus, bibliotek m.fl.) som önskar arbeta med film, kulturarv och generationsmöten lokalt ett konkret verktyg att genomföra projekt som sedan kan få det genomslag och spridning det förtjäna

Metoden handlar om att Lära - Leta och Skapa - Se och Samtala - Visa och Sprida.

Metoden innehåller bl.a.:

- film- och bildspråk
- berättarteknik
- informations- och mediasök, upphovsrätt, källsök, källkritik
- sociala mediers distributionsmöjligheter, digitala arkiv m.m.
- bygdens specifika kulturarv
- grundläggande teknik (mobiltelefoner, läsplattor, appar)

Arbete med film är i sig en process som disciplinerar, stimulerar till dialog, samarbete, problemlösning och ett effektivt verktyg för insikt, analys och ökat samförstånd. Det är en transparent projektform och så länge möjlighet finns att visa och distribuera filmen via internet och sociala medier kan resultatet av processen komma många till del.

Projektmetoden ska kombinera grundläggande film- och mediekunskap, bildförståelse och filmskapande, lokalkännedom, lokalt kulturarv och generationsmöten. Målet är att fler får ta del av kulturarvet och erövra kunskapen - men främst modet - att gestalta sina tankar och berättelser med film.

Exempel på filmprojekt enligt metoden

En institution, skola, förening eller kommun bestämmer sig för att genomföra ett filmprojekt. De står då som värd och för organisering av projektet, vilket kan innebära: att hitta lokal, samverka med andra resurser lokalt, planeringsmöten, förbereda inspirationsmaterial och marknadsföra och administrera projektet som t.ex. kan läggas upp enligt nedan:

- introduktionsdag med vägledning från projekt Hembygd 2.0 / filmpedagog
- planeringsmöten - definiera målgrupp, samarbeten, lokal, och marknadsföring
- ta kontakter och bjuda in önskade målgrupper till projekt/workshopserie
- kick off – inspirationsföreläsning/seminarium
- workshop 1 Grundläggande: bli vän med kamera och bildspråk, lära känna varandra
- egen tid - hitta en berättelse, tema, bilder och material att arbeta med

- workshop 2 Hur förvandla berättelsen till film?
- workshop 3 Hur utveckla filmidén vidare och sprida den? - avancerad redigering/feedback/om uppladdning och sociala medier
- filmvisning – arrangera aktiviteten
- sprida/dela - lägga upp på projektets YouTubekanal eller egen hemsida

Projektmetoden är tänkt att fungera som ett strukturerat och pedagogiskt tillvägagångssätt att arbeta film och kulturarv över generationsgränser. Rent konkret av ett handledningsmaterial, vägledning och kontaktlista med filmpedagoger som vill arbeta enligt metoden. Metoden ska förankras och spridas genom de organisationer och institutioner som medverkar i projektet, men även existera som fritt tillgänglig information och handledningsmaterial som distribueras/erbjuds via projektets hemsida som Bohusläns hembygdsförbund ansvarar för.

Projektplan 2018-02-01 - 2020-01-31

VÅR 2018

1. projektplanering och utvärdering av förstudie och förprojekt
2. formulera metod och verktyg baserat på erfarenheter från förstudie och förprojekt samt filmpedagogik framtagen av Barnfilmskolan
3. projektet kopplas till pågående forskning vid Valand Film med Forum för Visuell pedagogik genom studier, samtal gruppdiskussioner och ett heldagsseminarium.
4. följa, stötta och dokumentera pilotprojekt i Öckerö kommun
5. initiera minst två ytterligare pilotprojekt enligt formulerad metod för att evaluera och utveckla metoden i olika scenarion med t.ex. med ett Folkets Hus eller Föreningsarkiven som utgångspunkt .

HÖST 2018 - VÅR 2019

1. följa, dokumentera och evaluera pilotprojekten: se ovan
2. ta fram Handledningsmaterial och information för webben
3. utarbeta former för spridning: samverkansparter, digitala kanaler m.m.

HÖST 2019

1. sammanställning och utvärdering av projekt
2. slut-/spridningsseminarium/filmfestival med redovisning av de olika pilotprojekten
3. workshop för filmpedagoger med utbildning/certifiering i metodiken
4. uppdatera webbsida för information och förmedling av metodiken
5. spridning i nätverk

Medverkande/Resurser

Projektet är ett samarbete mellan Bohusläns hembygdsförbund (projektägare) och andra aktörer som vi fört dialog med under förstudien, här listade under respektive funktioner/fokusområde:

Spridning i nätverk:

- Hembygdsförbunden i Västra Götaland
- Sveriges Hembygdsförbund
- Västarvet/Prisma Västra Götaland
- Arbetslivsmuseer i Västra Götaland
- Bohusläns museum
- Studieförbundet Vuxenskolan
- Mediapoolen
- Kulturkatalogen/Kulturterminen
- Föreningsarkiven i Västra Götaland
- Göteborgs universitet: Institutionen för kulturvetenskaper – filmvetenskap

- Akademin Valand - Barnfilmskolan
- Bibliotekens organisationer
- Kultur i Väst: Digikult

Pedagogik

- Akademin Valand – Barnfilmskolan
- Bohusläns museum
- Innovatum – Kompetensväxling
- Västarvet

Innehåll Kulturarv/Pilotprojekt

- Kulturarvsföreningar: Hamburgsunds bildarkiv, Hunnebostrands bildarkiv, Björlanda-Torslanda hembygdsförening m.fl.
- Föreningsarkiven i Västra Götaland
- Mediehistoriskt arkiv

Resurser/Pilotprojekt

- Kulturhus – Kulturhuset Vingen
- Folkets Husrörelsen
- Studieförbunden – Studieförbundet Vuxenskolan
- Innovatum – Kompetensväxling
- Samverkansplattformen Prisma Västra Götaland
- Kommunerna: kultursamordnare, Kultur - Öckerö kommun
- Kultur i Väst/Kulturkatalogen
- Akademin Valand – Barnfilmskolan
- Bohusläns museum

Forskning

- Göteborgs universitet: Institutionen för kulturvetenskaper – filmvetenskap
- Akademin Valand-Barnfilmskolan

Kontaktuppgifter medverkande och samverkansparter

Projektledare: Ingrid Lindberg, 0703-093799

Bohusläns hembygdsförbund/Bohusläns museum: Marika Russberg, 0702-389980

Öckerö Kultur och Fritid (pilotprojekt) Ewa Linderholm Widell 031-978870

Kulturhuset Vingen (pilotprojekt), Hannah Schütz, 0707-924522

Bohusläns Föreningsarkiv (pilotprojekt) Elisabeth Sandberg, 0522-37011

Älvsborg Föreningsarkiv (pilotprojekt) Liz Gunnarsson, 0706-768031

Skaraborgs Föreningsarkiv (pilotprojekt), Elisabeth Eriksson, 0510-28686

Hamburgsunds bildarkiv, Gerhard Borgljung, 0730-920910

Björlanda-Torslanda hembygdsförening, Urban Jansson, 031-7110119

Bohusläns museum, Christina Toreld, 0702-182520

Västarvet, Björn Ohlén, 0708-723769

Innovatum, Märta Gustafsson, 0520-289 431

Kultur i Väst, Örjan Hellström (Bibliotek), 031-7866164, Ingrid Thornell (Film), 031-7866164

Göteborgs universitet, Akademin Valand, Linda Sternö, 031-786 4827

Göteborgs universitet, Inst. för kulturvetenskaper, Mats Jönsson, 031-7866164

Studieförbundet Vuxenskolan, Christer Wennerberg, 0522-653691

Bifogas: Budget och Rapport Förstudie

.....
2017-09-15